

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betaies med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannævnte landes vedkommende i St. Olafs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betaies med 10 øre pr. petilinie.

Til de abonnenter fra forrige aar, som ønsker at komplettere aargangen, udleveres de ønskede numre gratis, saavidt oplaget rækker. Hele aargangen kan faaes for 3 kr., hvert enkelt kvartal for 1 kr.

Politisk oversigt.

Den preussiske landdag er indkaldt til den 15de. Der skal træffes bestemmelse om de 16 mill. mark, som Preussen har ophobet i kulturkampsaarene ved at fratage de katholske prester sin løn. — Det er bleven allernaadigst forundt samtlige civile „hoffähige“ at bære knæbukser og silkestrømper — de lykkelige!

Mellem Tyskland og Holland er sluttet en overenskomst til hjemsendelse af kvinder og børn, der i et af de 2 lande, udenfor sit fødeland, lever af usædelighed. — Den ølkrig, socialdemokraterne har sat igang mod verter, som ikke vilde overlade sine lokaler til deres forsamlinger, bliver overalt en seier for socialisterne. — Rigsdagsvalg er ndskrevne til 20de ds.

Spaltningen mellem czekiske og tyske böhmere er søgt udjævnet paa en af ministeriet foranstaltet konferens i Wien, hvor flere medlemmer af ministeriet var tilstede. Udsigterne er dog lidet lyse. — Czekernes forlangende om, at den østerrigske keiser skulde lade sig krone som konge af Böhmen, er af førsteminister Taaffe bleven tilbagevist i deputeretkammeret.

Rusland vil antagelig anlægge en handelshavn paa den isfrie murmanske kyst, da tartøierne for is ikke kan slippe ud af Hvidehavet før i juni.

Medens den franske regjering har forbudt opførelsen af Copées stykke „Le pater“, i hvilket en katholsk kvinde, hvis broder, en ung prest, er bleven myrdet af komunarderne i Paris, frelser en eftersøgt kommunards liv ved at iføre ham broderens prestedragt, kommer det for en dag, at kommunegeneralen Cluseret i fem maaneder blev beskyttet af en ædelmodig prest, der beholdt ham klædt i geistlig dragt som gjest i sit hus og endelig skaffede ham over den belgiske grænse. — I senatet rettedes en interpellation til ministeriet om dets forfølgelse af de prester, der benyttede sin borgerret til at agitere for kristeligsindede valgkandidater. Med 196 stemmer mod 70 gik man dog over til dagsordenen, efterat justis-kirkeministeren

havde forsvaret sin handlemaade. Henimod 1000 prester er berøvede sit tarvelige underhold. — De hemmelige fonds bevilgedes af senatet med 209 stemmer mod 25. — Man synes i „Gymnote“ endelig at have fundet en brugbar konstruktion af undersøiske krigsbaade.

Ved det belgiske kongeslots brand er foruden mange kunstskatte Kongo-statens samtlige aktstykker blevne et rov for luerne.

Hvad angaar forviklingen mellem Portugal og England, da er major Serpa Pinto i rette øieblik bleven „syg“ og maatte hjem til Europa. Portugal synes at have ret; men England er jo den sterkeste — det veier mere i vore dage, navnlig hos kræmmerpolitikere.

Ogsaa førsteministeren i Spanien, Sagasta, har nu taget afsked. Men ministeriet leder endnu forretningerne. Kongen er farlig syg. Skulde han dø, befrygter man revolution til indførelse af republikansk forfatning.

De milde stiftelser i Italien, som regjeringen vil sækularisere — inddrage under sin „bestyrelse“ — repræsenterer en sum af 2000 millioner francs med en aarlig rente af omkring 65 millioner kroner. Deputeretkammeret vedtog forslaget om sækulariseringen med 196 mod 98. Tages i betragtning, at der i parlamentet ikke sidder en eneste virkelig katolik, da disse ikke maa deltage i det politiske liv, saa er 98 stemmer meget. I senatet vækker forslaget ligeledes modstand. Ogsaa paven har nedlagt indsigelse imod det. Man ved jo af erfaring, at hvor staten overtager velgjørenheden, der stanser den private godgjørenheds kilder. Heller ikke kan man forekaste kirkens mænd, der hidtil havde ledelsen, daarlig bestyrelse af pengemidlerne, da kapitalen siden 1862 er vokset med 46 % og dens indtægter med 60 %. Men det værste er vel, at lovforslaget giver staten ret til at anvende legaterne til helt andre formaal paa „det offentlige vels“ omraade, end stifterne selv udtrykkelig har fastsat.

I Rumæniens senat har ministeriet Mano et betydeligt parti imod sig. En konflikt endte med, at præsidenten Florescu og begge vicepræsidenterne nedlagde formandskabet, da de ikke kunde faa konflikten dreven igjennem. Ex-førsteminister Kretzulescu valgtes istedet.

Mellem Bulgarien og England, mellem Rumænien og Frankrige er afsluttet provisoriske handelstraktater.

Sultanen har forbudt handel med neger-slaver i det tyrkiske rige.

Hoverarbeidet atskaffes i **Egypten**, og grundskatten bliver til gjengjæld noget forhøiet.

Boerne agter at lægge **Swaziland** under den syd-afrikanske republik Transvaal, hvis de kan komme England i forkjøbet.

Den internationale søkongres i **Washington** ønskes af præsident Harryson forlænget med to maaneder.

Da revolutionen i **Brasilien** udbrød, forbød den nye regering afsendelse af beretninger til udlandet pr. telegram. Denne forholdsregel var at give offentligheden en daarlig mening om sig paa forhaand. Det viser sig nu ogsaa, at adskillige keiserligsindede blandt militæret har fundet en blodig død for usurpatorernes haand baade straks og siden. Nu er Fonseca selv død af sit saar.

Samtlige jernbaneanlæg i **Kina** er udsatte, grundet paa den modstand, planen har fundet i landet selv. — I det sidste fjerdingaar har der været en voldsom opstand i Mandschuriet, i hvilken ogsaa militæret har hentet sig mangan blodig pande. Oprørerne havde sat sig fast i Lan pei Tuan og rykkede ved sidste posts afgang frem mod Amur-distriktets hovedstad Tsi-tsi-har. Paa Formosa har de indfødte reist blodig opstand mod kineserne.

I det nye japanske ministerium er den tidligere indenrigsminister grev Yamagata Aritomo førsteminister. Han har faaet uddannelse i Tyskland.

Malietao er nu for alvor igjen bleven konge paa **Samoa**; det var hans fjernelse. Tyskland i sin tid bestod saa fast paa og nu dog har maattet lade falde.

Gudstjenesten i st. Olavs kirke i Kristiania.

Søndag den 12te januar: kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messo med homili. — Kl. 10 levitmesse med prædikon. — Kl. 5 andagt med katekese.

Ugekalender.

Søndag den 12te. offentlig feirelse af *helligtrekonger* (Læst: Is. 60, 1—6; evang.: Matth. 2, 19—23). — Mandag. Helligtrekongers oktavdag. — Tirsdag. Hilarius, biskop af Poitiers og kirkelærer, † 369. — Onsdag. Paulus, eneboer, † 565. — Torsdag. Marcellus I., pave og martyr, † 310. — Fredag. Antonius, abbed, † 356. — Lørdag. St. Peters bispestol i Rom. Søndag den 19de, 2den søndag efter helligtrekonger.

Helligtrekonger.

(Fortsat.)

Gud fra evighed af, lod Ordet, den anden person i Treenigheden, sig tilsyne paa jorden, efter eget vidnesbyrd med den hensigt at frelse verden fra synd til naade, fra død til liv, fra evig undergang til salighed. Dengang var verden træl under djævelen, som med arvesyndens lænke holdt vor slegt saaledes fangen, at den umulig kunde frigjøre sig; ved at sige sig løs fra lydighedsforholdet mod Gud i sin prøvelses dage har vor slegt gjort sig til djævelens træl og eiendom; og han var langt fra tilsinds, omsonst at slippe sin eien-

domsret. Gud besluttede at afkjøbe ham denne ret for ei ved en ligefrem eftergivelse af al synd helt at lade sin barmhjertighed komme til orde paa retfærdighedens bekostning. Og saa nører vi da apostelfyrsterne sige til os: „I er dyrekjøbte (1 Kor. 6, 20; 1 Petr. 1. 18) ikke med forkrænkelige ting, sølv eller guld, er I forløste, men ved Kristi dyrebare blod.“ Det er denne Kristi virksomhed, der antydes sinbilledligt; denne Kristi egenskab af løskjøber, der bekjendes ved frembærelse af *guldet*.

Vor slegt laa i synd, sagde vi, og Gud vilde ikke lade barmhjertigheden aldeles skyde retfærdighedens, den guddommelige helligheds krav til side. Men nu var det umuligt at gjøre fyldest for menneskehedens synd uden ogsaa at være menneske; og lige saa umuligt var det fremdeles at give en værdig α : uendelig opreisning uden at være Gud, i én person forenet med menneskelig natur. Derfor blev vor forløser ikke blot menneske, men Gud-menneske, og just troen paa denne Kristi guddom er det, som bekjendes i ofrelse af *røgelsen*. Thi ifølge brug fra arilds tid hos jøder, hedninger og kristne er røgelse noget, som ofres Gud alene, blandt andet fordi den brændes og saaledes aflægger bekjendelse om dens ypperste majestæt som giver af liv og død, til hvem den ofres. Derfor fordrede hedningerne i hine kirkens tidligste, blodige aarhundreder, at de kristne skulde brænde røgelse for guderne; nogen særlig mundtlig bekjendelse af tro paa disse holdtes da for overflødig; det andet var bekjendelse nok. Og just af samme grund vilde martyrerne ikke indlade sig derpaa.

Ved *myrraen* endelig anerkjendes Kristi sande menneskelige natur. Den bitre harpiks viser nemlig hen til Kristi bitre lidelse. Ja endog paa hans død og gravlæggelse peger den hen, fordi myrraen anvendtes til at bevare lig imod forraadnelse, og gjennem salmistens mund havde Kristus for lange tider siden talet: „Du, o Gud, vil ikke overlade min sjæl til dødsriget; Du skal ikke lade din hellige se forraadnelse (Ps. 15, 10).“ Læren om Kristi sande menneskenatur er noget af det trøsteligste i hele kristendommen. Ved at Han blev menneske, hævdede Han jo vor slegt op til en ufattelig og under alle omstændigheder ufortjent høihed, idet vor natur fik den inderligste forening med den guddommelige, som overhovedet er mulig, nemlig forenelsen i én person. Derved blev den ogsaa i saligheden løftet høit over alle engle, hvor overlegne end disse skabninger igrunden er os. Og fordi Han i alle ting, synd undtagen, er bleven os lig, øser vi os deraf mod til at stræbe efter at træde i hans fodspor, hvortil

kraften tilflyder os af troen paa og tilegnelsen af hans bitre lidelses og døds søde fortjenester.

Den første betydning af de tre gaver er altsaa en hyldest af Kristi person som Gud, som menneske og som Gud-menneske. I en anden betydning ligger en hyldest af Kristi tredobbelte embede.

Kristus er kongen, den uindskrænkede hersker. Han er jo Gud og har som saadan kaldt alt, hvad der eksisterer, frem af intet, saa det altsammen tilhører Ham og altsammen maa tjene Ham. Om dette hans herredømme synger David (Ps. 46, 8; 144, 13): „Gud er al jordens konge; dit rige er et rige i al evighed.“ Og for at bevise sin herskerret og holde bevidstheden derom vaagen hos menneskene, krævede Han ofre af førstegrøden og af det bedste. Ogsaa som menneske er Kristus en konge over alt; derfor ser Johannes det navn skrevet paa hans klædebon og lænd: „Kongers konge og herrers herre“ (Aab. 19, 16). Ham har jo Faderen overgivet al magt i himmelen og paa jorden (Matth. 28, 19), og i Treenighedens navn meddeler erkeengelen vor hl. frue, at „paa hans kongerige skal der ikke være ende“ (Luk. 1, 33). Ham er det nu, jorden hylder, idet den bringer Ham sin skat i *guld* — det metal, der i folks opfatning og almindelig tale gjælder for det ædleste og kostbareste.

Det andet af Kristi tredobbelte embede er hans yppersteprestelige og bekjendelsen af det finder sit udtryk i overrækkelse af *røgelse*. Det var forbeholdt presterne at frembære røgelseofret i Herrens hus; Gud vilde have helligede hænder og hellige hjerter dertil. Men over alle prester staar Han, om hvem David vidner: „Du er prest evindeligt efter Melkisedeks orden (Ps. 109, 4). „Over „hver yppersteprest, som tages af mennesker og beskikkes for mennesker til tjenesten for Gud, at han skal frembære baade gaver og ofre“, staar Han, som ifølge st. Paulus (Hebr. 5, 10) er „udnævnt af Gud til yppersteprest efter Melkisedeks vis“. Ham tilkommer det da fremfor nogen at frembære Gud gaver og ofre, nemlig vore bønner, vore gode gjerninger, vore lidelser, forenede med hans egne — Gud til en velbehagelig duft. Og det er just, hvad vi anerkjender, idet vi i disse dage med de hellige vise rækker Jesusbarnet røgelsen.

Endelig kommer vi igjen til den bitre *myrra*, der antyder Jesu embede som profet. En profet havde to ting at gjøre, nemlig at forudsige tilkommende ting og at belære folket om frelsens vei. Begge dele overtog Jesus, og om Han end kunde sige for sit eget vedkommende, at det var hans mad at gjøre hans vilje, som Ham udsendte (Joh. 4, 34). og med hensyn til

andre, at hans aag er sødt og hans byrde let (Matth. 11, 30), saa indrømmer dog enhver, at der er meget drøit og for menneskenaturen bittert baade i, hvad Frelseren forudsiger og lærer. Hvad er det ikke for ting, Han forudsiger? alle de rystende enkeltheder i hans egen lidelses rystende tragedie; hvorledes hans venner og efterfølgere kun gennem prøvelsers og lidelsers smeltedigel skal blive rensede, styrkede, helligede; hvorledes hans og hans sags modstandere ned igjennem alle aarhundreder har ivente den evige for dømmelses straf. Og kan ikke ogsaa nok hovedsagen i, hvad Kristus belærer verden om at gjøre, kaldes drøit i og for sig og bittert: nemlig at fornegte sig selv og daglig tage sit kors paa sig? Tilvisse, det er bitre ting, som kun naaden nægter at forsøde. Men dog kommer vi med de vise og hylder vor guddommelige profet og læremester i dyb beundring for alt, hvad Han i dette sit embede har sagt og gjort.

(Sluttes.)

Den apostoliske lære efter bibelen.

af pastor Jacquemet.

(Fortsat.)

III. Kirkens hellighed.

Apostlerne har vist os helligheden som kjendemerke for Jesu Kristi sande kirke; derfor læser vi i den apostoliske trosbekjendelse: „Jeg tror paa den hellige kirke.“

Jesu Kristi kirke maa være hellig, fordi vor frelser selv, dens stifter, er det. Han har ogsaa lovet, at helliggjørelsens aand, den Helligaand selv, skulde være med den indtil verdens ende. (Joh. 14, 17. 26; 16, 13.)

Man ved desuden, at ethvert samfund er indstiftet til et vist øiemed. Jesus Kristus, idet Han indstiftede sin kirke, havde til øiemed at føre dens medlemmer til helliggjørelse og frelse. Derfor tilraaber Han enhver af os: „Vær fuldkommen, ligesom eders fader i himlen er fuldkommen (Matth. 5, 48).“ „Vær hellige; thi jeg, Herren, eders Gud, er hellig (3 Mos. 19, 2).“

Apostelen Paulus tilskynder os ogsaa dertil: „Vær Guds efterfølgere som elskelige børn (Ef. 5, 1).“

At alle kirkens lemmer er pligtige til at arbejde paa sin fuldkommenhed eller helliggjørelse, vil ingen negte efter de ord, vi har anført; apostelen siger desuden udtrykkelig: „Dette er Guds vilje, eders helliggjørelse (1 Thes. 4, 3).“ Vor frelser selv værdiges at vise os veien baade ved ord og eksempel; Han selv var saa hellig, at Han kunde sige til sine fiender: „Hvem af eder kan overbevise mig om nogen synd (Joh. 8, 46)?“ Den hl. skrift siger: „Jesus begyndte at gjøre og lære (Ap. gj. 1. 1).“ „Han har gjort alt godt“, udøvet alle dyder; Han har lært og lærer fremdeles ved sin kirke alt det, som kan føre os til helliggjørelse og til frelse: „Gaa hen og lær alle folk at

holde alt det, jeg har befalet eder (Matth. 28, 19).“ Jesu Kristi kirke lærer, at vi maa holde budene, og tilskynder os endog til at øve de evangeliske raad. For at hjælpe vor skrøbelighed har vor frelser stiftet de syv hl. sakramenter og anbefalet bønner. Med saa mange naademidler har Han visselig ret til at vente, at hans kirkes lemmer skal blive hellige; derfor hører vi apostelen Petrus sige til de kristne: „I er et helligt folk, et Herrens eiendomsfolk (1 Petr. 2, 9).“ Det ærefulde navn, Jesu Kristi kirkes børn bærer, maa tilskynde dem til et fromt og helligt liv; kristne betyder nemlig Kristi disciple og efterfølgere. En kristen, som er denne titel værdig, bør overholde hele Kristi lære, opfylde hans bud, agte paa hans raad og bestræbe sig for at efterligne hans dyder; dette er en god discipels pligt ligeoverfor en saadan mester, et saa ophøiet mønster.

Kristi kirke kan være hellig, skjønt ikke alle dens lemmer er det. Thi Vorherre paaminder os, at klinten findes blandt hveden (Matth. 13, 25), og at ikke alle de budne har bryllupsklædningen paa (Matth. 22, 11).

Ligeoverfor de andre religiøse samfund udmerker den katolske kirke sig ved dette Jesu Kristi kirkes kjendemerke. Den erkjender Jesus Kristus som sin eneste stifter, og aldrig har nogen kunnet angive en anden. De kristne derimod, som tilhører andre religiøse samfund, bærer et menneskes navn efter disses stiftere.

Den katolske kirke har i enhver henseende til endemaal sine medlemmers helliggjørelse, og den tilskynder dem dertil paa alle maader. Den lærer alt det, som Jesus Kristus og apostlerne har lært. Den forlanger af sine børn, at de skal holde budene, og tilskynder dem til at øve de evangeliske raad og alle kristelige dyder. Den siger til enhver med apostelen Paulus: „Vis dig selv i alle maader som et mønster paa gode gjerninger (Tit. 2, 7).“ Thi „troen er død i sig selv, dersom den ikke har gjerninger (Jak. 2, 17).“

Men for at leve efter denne lære trænger mennesket til Guds naade; derfor har ethvert medlem af den katolske kirke de hellige sakramenter, som Jesus Kristus har indstiftet for at styrke ham og give ham naade til at føre et kristeligt liv. Disse og bønner er den katolske kristens hjælpemidler under alle omstændigheder. Derfor kan enhver, udrustet med saa mange naademidler, sige med apostelen Paulus: „Jeg formaar alt i Kristus, som gjør mig sterk (Filp. 4, 13).“ Alt i de katolske kirker og i deres gudstjeneste er belærende; alt hjælper sjælen til at opløfte sig til Gud; thi mennesket er ikke nogen ren aand, og gennem sanserne paavirkes sjælen.

Den katolske kirke paastaar ikke, at alle de, som bærer navnet „katholik“, er hellige og bliver salige. En daarlig katolik skal paa dommedag have at aflægge regnskab for al den naade, der blev ham tildelt, fremfor saa mange andre mennesker i verden, som ikke har havt leilighed til at kjende den sande lære og blive delagtige i de samme naademidler. Men der findes utallige sjæle, som er blevne hellige i den katolske kirke. Man ved jo, at alle martyrer og trosbekjendere, som bærer navnet „sanct“ eller „hellig“, og som levede

før det 16de aarhundrede, var katolikere, da der ingen protestanter fandtes før den tid.

Enhver ved ogsaa, at de hellige, hvis navn læses baade i de katolske og de lutherske kalendere (almanaker) har levet efter den katolske lære, saasom: st. Polykarpus († 167), st. Cyprianus († 258), st. Ambrosius († 397), st. Urbanus, pave og martyr († 230), st. Sylvester, pave († 336), st. Augustinus († 430), st. Olaf († 1030) o. s. v.

Vi kan da slutte, at Jesu Kristi sande kirke maa være hellig, og at den katolske kirke er den, som udmerker sig ved dette kjendetegn.

IV. Kirkens almindelighed.

Jesu Kristi kirke maa være almindelig, nemlig udbredt over den hele verden, med den ene og samme fuldstændige lære, som den har modtaget af Kristus og skal bevare uforfalsket indtil verdens ende. Denne almindelige kirke blev forkyndt af salmisten: „Alle nationer indenfor jorderigets grænser og alle hedningefolkene skal tilbede for Herrens aasyn; thi kongeriget er hans, og Han skal herske over den hele jordekreds (Salm. 21).“

Vi ser nemlig vor frelser give sine apostle hele verden til virkekreds og alle mennesker som tilhørere: „Gaa hen og lær alle folk (Matth. 28, 19).“ „Gaa ud i hele verden og prædik evangeliet for al skabningen (Mark. 16, 15).“ „I skal være mine vidner baade i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og indtil jordens ende (Ap. gj. 1, 8).“ Og det skede, som Frelseren havde befalet: apostlerne gik ud i alle de lande, som var kjendte paa den tid, og forkyndte Guds ord for alle folk. „Deres røst er udgangen over hele jorden, og deres ord til jorderigets grænser (Rom. 10, 18).“

Apostelen Paulus skriver ogsaa til romerne: „Eders tro omtales i hele verden (Rom. 1, 8),“ og den hellige kirkefader Irenæus, der levede i det andet aarhundrede, siger, at „religionen, som var saa underbart bleven udbredt over hele verden . . . denne tro, denne lære og overbevisning, som blev prædikeret overalt, i sin forkyndelse var saa nøie overensstemmende og saa enig, som om kirken havde bestaaet af en familie, der havde ett hjerte og én sjæl. Ligesom solen udstraaler ett og samme lys over hele verden, saaledes skinner ogsaa troslyset overalt og oplyser alle mennesker, som tragter efter at komme til sandhedens erkjendelse (Advers. hæ. 1, 1).“

Fornuften i forening med troen siger ogsaa, at Jesu Kristi kirke maa være almindelig; thi naar Vorherre vil, „at alle mennesker skal blive salige og komme til sandhedens erkjendelse (1 Tim. 2, 4),“ maa Han ogsaa give midlerne dertil, nemlig bevirke, at hans kirke bliver kjendt af alle.

Det er da klart, at Jesu Kristi kirke maa være almindelig. Derfor har apostlerne efterladt disse ord, som vi gjentager daglig: „Jeg tror paa den hellige, almindelige kirke.“

Hvor er nu den sande almindelige, Jesu Kristi hellige kirke?

Et eneste religiøst samfund bærer denne titel „almindelig“, og baade dets lemmer og selv dets modstandere tilkjender det dette navn; det er den katolske kirke. Thi som bekjendt er „katolsk“ et græsk ord, der betyder „almindelig“.

At sige, at nogen er en katolsk kristen, er det samme som at kalde ham et medlem af Jesu Kristi almindelige kirke. Medens nogle kalder sig lutheranere, andre kalvinister, andre baptister o. s. v., kjender man ikke det ulige større antal kristne under noget andet navn end „katoliker“, hvilket medlemmerne af Jesu Kristi kirke siden apostlernes tider stedse har baaret.

Den katolske kirke har sin oprindelse fra Kristi og apostlernes tid; den er da almindelig, hvad tiden angaar.

Man ved ogsaa, at den katolske kirke er udbredt over hele verden og tæller omtrent 220 millioner bekyndere, medens alle de, som bekynder sig til en anden kristne lære, saasom lutheranere, kalvinister, baptister, methodister o. s. v., tilsammen ikke kommer til at udgjøre halvdelen af katolikernes antal.

En katolsk kristen kan reise hvorsomhelst i verden; overalt møder han trofæller med den samme tro, de samme sakramenter, den samme gudstjeneste, den samme kjærlighed, som forener den store kristelige familie, der har en fælles fader, Gud.

Hvilken trøst for en katolik, naar han betænker, at den tro, han har, er over 18 hundrede aar gammel, at millioner og millioner altid har havt den samme tro, at utallige martyrer i aarhundredernes løb har udgydt sit blod for denne tro, som er udbredt over den hele verden!

Men vil man indvende: Har da ikke den katolske kirke ophørt at være katolsk, d. e. „almindelig“, i det 16de aarhundrede, da Danmark, Norge, Sverige med Finland, samt en del af enkelte andre lande skilte sig fra moderkirken, den katolske kirke, for at danne nye samfund? Nei, selv i denne prøvelsens tid vedblev den katolske kirke at være almindelig; thi størstedelen af dens børn forblev trofaste. Paa samme tid vandt den ogsaa mange flere bekyndere i de hedenske lande, end den havde tabt ved, hvad protestantismen løsrev. Desuden har man i tidens løb igjenseet en stor del protestanter vende tilbage til den katolske kirke, hvorfra de blev skilte mere ved magt og list end af overbevisning.

Men kan ikke de andre religiøse samfund ogsaa kalde sig almindelige, d. e. katolske? Nei, efterdi det er bevist, at den romersk-katolske kirke alene er Kristi almindelige kirke, kan der ikke være flere almindelige kirker.

Man ser desuden, at disse religiøse samfund blot er statskirker, begrænsede inden visse lande, og tæller forholdsvis et ringe antal bekyndere. For fire hundrede aar tilbage kjendte man dem ikke. Naar da et medlem af disse trossamfund, ved at læse den apostoliske trosbekjendelse, siger: „Jeg tror paa den almindelige kirke“, er det ensbetydende med at sige: „Jeg tror paa den katolske kirke“, da det er klart, at ingen uden denne er almindelig.

(Fortsættes.)

De kristelige og sociale forhold

i Australia og Ny-Zeeland var den 6te f. m. gjenstand for et foredrag af den lutherske missionær, pastor Gaustad. I „Mrgbl.“s referat heder det:

„Det religiøse liv er meget stort, og der findes en hel del kirker og religiøse samfund. Især er der tyske, engelske, norske, svenske og danske religions-samfund, som har vundet udbredelse, ligesom ogsaa andre religioner som den katolske har søgt at vinde indpas. Den indfødte befolkning er i stadig tilbagegang. Det er kun et mindretal, som er omvendt til kristendommen.“

Dertil skal vi bemærke, at Australien har, de indfødte medregnede, godt 2,400,000 indbyggere; af dem er 603,560 katoliker efter forrige aars optælling. Disse er inddelte i 4 kirkeprovinser, 17 bispedømmer, 3 apostoliske vikariater og 1 benediktinerabbedi; de har 1,326 kirker med 569 præster, 703 skoler med 76,483 elever, og 2 presteseminarier. Det betegnes som „har søgt at vinde indpas“!

Ny-Zeeland har af 525,000 indbyggere 81,825 katoliker i 1 kirkeprovins og 4 bispestifter; der er 248 kirker med 109 præster og 135 skoler.

En martyr i dette aarhundrede.

(Sluttet.)

Nye spørgsmaal — intet svar. Til straf maa missionæren knæle paa kjeder; hans hænder bindes til en pæl, og en hel time støder bødlerne ham frem og tilbage. Imidlertid peger vicekongen paa de hellige oljer og spørger: „Er det den drik, hvormed du forhekser de kristne og befæster dem i troen?“

„Det er ingen drik,“ svarede martyren. Tredive stokkeslag var følgen af dette svar. De tilstedeværende mandariner rettede flere spørgsmaal til ham, som han ikke kunde svare paa uden at forraade de kristne. Bødlerne slog og pinte ham paa forskjellige maader for at tvinge ham til at tale; de piskede ham, saa blodet randt; men dog bar han alle disse mishandlinger uden knur og klage.

Men da mandarinen spurgte ham, om han var en kristen, svarede han straks: „Ja, jeg er en kristen, og det er min ros og min ære.“ Derpaa lovede man ham friheden, hvis han vilde træde paa krucifixet. „Hvorledes kunde jeg“, raabte bekynderen, „saaledes skjende min Gud, min skaber og forløser?“ Efter disse ord kastede han sig ned paa jorden, tog korset, kyssede det ømt og vædede det med sine taarer. En bøddel rev korset fra ham for at skjende det paa den skammeligste maade. Perboyre udstødte et fortvilelsens skrig. Til straf for sin vægring fik han 110 slag med et bambusrør. Derpaa slæbte man ham over et kors, som man havde malet paa jorden. Men den salige raabte: „Jeg er en kristen; ikke jeg, men I vanhelliger vor forløsnings ophøiede tegn.“

Dommeren lovede ham liv og frihed, hvis han vilde tilbede et afgudsbillede, der befandt sig i retssalen. „Jeg skulde gjerne slaa hovedet af det, men tilbede det gjør jeg aldrig! Før kan I slaa hovedet af mig.“ Atter stokkeprygl.

Den næste morgen begyndte de samme spørgsmaal, som den salige besvarede med taushed. Nye stokkeslag. Derpaa blev han slæbt til en pinebænk, hvortil han blev fæstet efter haaret. Bødlerne trak ham op og lod ham falde. Dette grusomme spil holdt de paa med en hel time.

Missionæren, der nu var døden nær, blev lagt for vicekongens fødder; med magt aabnede de hans øine for at tvinge ham til at se paa den grusomme tyrann. Denne rettede nye spørgsmaal til sit offer, men fik intet svar. Rasende over denne taushed lod tyrannen ham slaa snart med stokke, snart med læderremme. Dog intet kan knække martyrens standhaftighed. Ude af sig selv styrter vicekongen, der glemmer sin værdighed, ned fra sin trone, griber et bambusrør og tildeler med egen haand sit offer saa frygtelige og talrige slag, at alle ventede, at martyren skulde dø for hvert øieblik. Selv de vantro bødler og mandarinere var oprørte over en sliq mishandling.

Næsten livløs blev Perboyre trukken tilbage til fængslet. Fangevogterne følte medlidenhed med hans tilstand og trak de af blod gennemvaade klæder af ham, forat de ikke skulde klæbe sig fast ved hans sønderflængede kjød. Hele tiden straaledede der ud fra den saliges blik en himmelsk glæde, og da kateket Fong kort efter kom til ham i fængslet, fandt han ham paa knæ i takkebøn.

For sidste gang maatte martyren trækkes frem for vicekongen for med egen haand at underskrive sin dødsdom. Først sagde dommeren til ham og de øvrige bekyndere: „Eders dom skal nu afsiges. Du, Perboyre, skal kvæles, og I andre, der stadig har sat eder imod eders overordnedes befalinger, skal blive landsforviste. Dog, hvis I falder fra eders tro, skal I straks blive frie.“ — „Før skal vi dø, før vi fornægter vor tro,“ svarede martyren og de øvrige. „Velan da,“ sagde vicekongen, „underskriv eders dom, idet I med egen haand gjør et kors paa dette papir.“ Perboyre greb straks den kinesiske pensel og tegnede et kors paa bladet.

Ingen dødsdom kan fuldbyrdes i Kina uden keiserens samtykke; paa denne maatte Perboyre smertelig vente i 8 maaneder. I al den tid tillod man de kristne uden vanskelighed at besøge martyren. Saaledes blev det ham muligt at give sine medbrødre nogle efterretninger.

Til den kinesiske prest Yang gav han et brev, som var beflekket med det blod, som var rundet ud af hans hænder, medens han skrev det. „Tid og sted tillader mig ikke“, skriver Perboyre, „at give Dem en udførlig skildring af min tilstand. De faar det nok at vide ad andre veie. Da man havde fanget mig i Ku-Tsching, blev jeg hele den tid, jeg tilbragte der, behandlet nogenlunde menneskelig, skjønt jeg ogsaa der maatte underkaste mig to forhør. I Siang-Yang-Fu har jeg udstaaet fire forhør. I et af disse maatte jeg halve dagen knæle paa jernkjeder. I U-Tschang-Fu har jeg udstaaet mere end 20 forhør, og næsten i alle har jeg lidt forskjellige pinsler, fordi jeg ikke vilde sige noget af, hvad mandarinerne ønskede at vide. Hvis jeg havde sagt det, vilde der sikkert være udbrudt en almindelig kristen-

forfølgelse i Kina. Hvad jeg har lidt i Siang-Yang-Fu, var udelukkende for religionens sag. I U-Tschang-Fu fik jeg 110 slag med en læderrem, fordi jeg ikke vilde træde korset under fødder . . .“

Endelig den 11te september 1840 bragte et keiserligt ilbud efterretningen om dødsdommen. Denne skulde straks fuldbyrdes. Sammen med 5 forbrydere blev Perboyre ført til retterstedet. Den salige gik sin korsvei med nøgne fødder, iført de dødsdømtes røde kappe. Hans hænder var bundne paa ryggen til en lang stok, paa hvis ene ende der hang en liden fane, hvorpaa hans dødsdom stod skreven. Alle tilskuerne undrede sig over missionærens hengivenhed og knurrede over, at en saa god mand blev ført til døden.

Først blev de fem forbrydere halshuggede. Imidlertid laa Perboyre paa knæ i bøn. Hedningerne sagde: „Se, europæeren knæler ned og beder.“ — Nu skulde ogsaa han bestige offeralteret. Bødlerne surede ham til en galge i korsform og bandt hænderne til tvertræet; fødderne var bøiede tilbage, saa at han ligesom knælende svævede 5 à 6 tommer over jorden. Bøddelen slængte en tynd strikke om hans hals, skjøv en tyk, fodlang klods mellem den, ved hvis omdreining han snørede halsen sammen. Efter det første kraftige drag stansede han, forat martyrens bevidsthed skulde vende tilbage; saa trak han igjen og stansede pludselig. Først tredje gang gav han det dødelige tryk.

Trods dette syntes dog livet ikke ganske at være udslukket. En soldat nærmede sig og gav ham et haardt spark i underlivet, hvorpaa den kristelige helt opgav sin rene sjæl til den himmelske fader. I samme øieblik viste der sig paa himmelen et stort lysende kors, der blev iagttaget af mange. Ved synet heraf udraabte hedningerne: „Se der det kors, som de kristne hædrer.“ Med sin guddommelige frelser, som han stedse havde bestræbt sig for at efterligne, døde han korsdøden paa en fredags-eftermiddag.

Flere gange viste den hellige sig efter døden, blandt andre ogsaa for den barmhjertige hedning, der havde baaret ham i bærestol til hans andet forhør. Denne hedning blev omvendt som følge af aabenbarelsen.

Martyrens legeme blev straks gjenstand for beundring og dyrkelse. Hans ansigt var uforandret og saa smukkere ud, end da han levede. Hans øine var beskeden sænkede mod jorden; et smil syntes at spille om hans lukkede mund. Man sporede ingen merke hverken af døden eller af hans udstaaede lidelser. Hans hoved var omgivet af en lysende glorie. Enhver kunde let overbevise sig om disse tegn paa forklarelse, da det hellige lig paa vicekongens befaling blev hængende paa korset til den følgende dag.

Denne tid benyttede kateketen Fong til at købe martyrens klæder, strikken, med hvilken han var bleven kvalt, og især det hellige legeme. Den følgende dag byttede derfor bødlerne kisten med de kostbare levninger i med en lignende, der var fyldt med jord. De kristne bisatte det herlig smykkede legeme ved siden af et andet medlem af den hl. Vincens af Pauls broderskab, nemlig den ærværdige pater Klet, der tyve aar tidligere havde udgydt sit blod for troen i Kina.

Rekruten

af

Hendrik Conscience.

(Fortsat.)

Da marschen begyndte, sagde hun:

„Skulde jeg gaa for fort, min kjære Jan, saa maa du sige mig til, og lad os prate lidt sammen, saa korter vi veien.“

Da hun ikke fik noget svar, vendte hun sig om til ynglingen og sagde: „Jan, du maa ikke gaa slig og hænge med hovedet, du kan gjerne faa ondt i brystet.“

Den blinde løftede taus hovedet, men lod det efter nogle faa skridt atter synke. Han var øiensynlig fordybet i alvorlige tanker. Dette mente ogsaa pigen; thi skjønt bedrøvelse fordunkle hendes træk, sagde hun dog med munter stemme, som vilde hun vække ham af den kummer, der knugede ham:

„O, Jan, imorgenaften er vi hjemme; det skal blive hyggeligt. Din stakkars mor tror, at du endnu vansmægter i det mørke sygehus. Aa, hvor glad bliver hun ikke! Hun vil kysse dig af glæde . . . og Pauwken, der græd saa mange taarer, da du reiste for at blive soldat, vil hoppe af bare glæde, og min mor og bedstefar. . . Jeg synes, jeg ser dem komme dig imøde med aabne arme . . . og oksen, det stakkars bæst, vil, naar den hører dig, bære sig ad som et menneske; for jeg kan daglig se i øinene paa den, at den ikke har glemt dig . . . og saa vil bedstefar hurtig slagte den fede kanin, og vi vil allesammen leve som kongen. Aa, jeg skulde ønske, jeg allerede sad ved bordet.“

Saadan gik pigen og smaasnakkede, mens hun manguen gang saa sig om efter den blinde, der fulgte hende ved stokken. Hun vilde læse indtrykket af sine ord paa hans ansigt. Et tvilende smil var den eneste forandring, hun bemærkede. Hvor ringe dette tegn end var, indgjød det hende dog mod, og skjønt den unge mand intet svar gav, vedblev hun:

„Og er vi først hjemme, du, Jan, saa skal jeg være hos dig den hele tid og ikke forlade dig. Jeg skal købe sange og lære dem for om aftenen at synge for dig; naar jeg gaar ud at arbejde paa marken, skal du altid være hos mig; imens jeg arbejder, skal vi prate sammen, og hvad du ikke kan se, lader jeg dig føle med hænderne, saa du faar at vide ligesaa godt som jeg, hvordan sæden staar; i din tanke skal du se den vokse for dig. Jeg bringer dig i kirke, og lørdag aften drikker jeg en kande øl med dig i „Kronen“, forat du kan faa en passiar med dine venner. Du skal faa det, som om du slet ikke var blind! Hvad siger du til det? Paa den maade kan det endda gaa an.“

Under soldatens øienskjerm faldt en taare glinsende ned og trillede som en dugdraabe fra hans kind ned paa veien. Med dump stemme svarede han:

„Kjære Trien, din stemme er saa elskelig, at den bringer mit hjerte til at bæve af kummer. Lytter jeg til dine kjærlige ord, er det, som om min skytsengel vandrede foran mig. Jeg ser dig staa for mig: du har

vinger, og dit legeme er straalende som solen. Jeg tror, at Vorherre lader mig se med mine blinde øine, hvordan du engang vil faa det i himlen for din ufattelige godhed.“

„Tal dog ikke saa underlig, Jan,“ svarede pigen. „Jeg ønsker kun én belønning for min umage. Og det er, at du ikke maa være bedrøvet. Igaar var du langt mere glad.“

Den blinde trak stokken til sig, greb pigens haand for at gaa ved siden af hende og sagde:

„Trien, igaar var jeg saa glad over, at jeg skulde faa lov til at gaa hjem. Men siden imorges, medens jeg sov derborte, har sandheden ligesom vist sig for mig; nu er der noget, som nager i mit hjerte, og som ikke vil holde op. Gud vilde straffe mig, hvis jeg belønnede din kjærlighed med begjærighed!“

„Men Jan, hvad er det, du har sat dig i hovedet? Du gjør mig saa bedrøvet, at jeg neppe kan gaa. Sig mig engang, hvad du har paa hjertet; det er vist bare indbildningen din!“

„Lad os nu engang tale alvorlig og rolig om den tingen,“ sagde ynglingen med kvalt stemme. „Du er smuk, sterk og godhjertet, kan udføre, hvilket arbejde det saa skal være, og du skulde forspilde din ungdom og din kraft bare af kjærlighed til og barmhjertighed med en stakkars blind ugersvend? Og naar saa vore forældre engang ligger i graven, vil du blive gammel, alene og forladt i verden bare for min skyld.“

(Fortsættes.)

Indenlandske efterretninger.

Skibsfartens udbytte i afvigte aar var bedre end noget aar af de sidste ti.

Kaptein Engelhart Jorgensens baad „Stormking“ afseilede fra London den 12 septbr., naacde Madeira 2den oktober og Pernambuco den 21de novbr. i god behold. Baaden fik prøve alslags veir og uveir og beviste sin konstruktions fortrinlighed.

Bark „Themis“ af Tønsberg er bleven vrags ved Harboøre (Jylland) nat til 6te ds.

I Bjørnør druknede to mænd, fader og søn, i overhændigt veir, da de juleaften i en baad roede ind for at købe sig lidt mad.

Vore skoitelobere Norseng og Godager blev paa kapløbet i Antwerpen slaede af hollænderen Pander i 2 korte løb, i de 2 længste blev Norseng nr. 1.

En voldsom storm den 18de f. m. knuste i Nyk-sund, Vesteraaln, 30 fiskerbaade og 2 kjøbefartøier.

Udenlandske efterretninger.

Den hl. fader holdt lille nyttaarsaften et hemmeligt konsistorium, i hvilket der meddeltes den forestaaende udnævnelse af 31 erkebisper og biskoper. Deraf er de 6 russiske. I Polen bliver dermed bispedømmerne Terespol, Wladyslaw, Wilna, Lublin, Podlachien og Plock forsørgede. Men om kirkehyrderne faar lov at udøve sit embede i fred, ligger næsten udenfor tvil.

Dominikanerne (sortebrødrene) har faaet overdraget 5 professorater i theologi og 3 i filosofi ved det nye universitet i Schweitz. Pater Albert Weiss, bekjendt for sine glimrende apologetiske afhandlinger, bliver professor i nationaløkonomi. Paven har lovet universitetet en betydelig sum. Tillige har han udtalt sin paaskjønnelse af den katholske partifører Decurtius's virksomhed.

Et nyt ordensselskab, congregatio piorum operariorum, er stiftet i Wien. Det følger Josef Calasanzius's regel med nogen ændring efter sit særlige formaal: at virke for arbeiderstandens tarv.

2 franske missionærer er mellem Zeilah og Harrar myrdede af sultanen af Amphalles folk.

Om den ynkelige tilstand, i hvilken Italiens universiteter synker ned, holdt den bolognesiske universitetsprofessor Martello nylig en yderst skarp tale og tilskrev for den væsentlige part regjeringen skylden.

I forrige aargangs nr. 7 fortalte vi, at den protestantiske „biskop“ King af Lincoln var stevnet for den engelske kirkes primas, „erkebiskopen“ af Canterbury, som skyldig i katholisierende ændringer af kirketjenesten. Nu har geistligheden i 6 anglikanske bispedømmer nedlagt indsigelse imod, at dr. King dømmes. Biskoperne af Gloucester og Bristol vil desuden bringe sagen for kirkeparlamentet, der træder sammen i februar.

I Bremen er en kristendomsfornekter, dr. Schwalb, allerede over 20 aar luthersk prest, uden at hans vantro bringer ham en afsættelse.

Keiser Wilhelm I.s enke, den 78-aarige Augusta, er afgaaet ved døden den 7de ds. Skjønt hun har vist sig velvillig stemt overfor katolikkerne, er hun dog død som protestant.

Under en forestilling nedbrændte theatret Re Umberto i Florens fuldstændig. — Natten til den 7de nedbrændte „Théâtre de la bourse“ i Brüssel. — Det nybyggede theater i Shakespeares fødeby Statford on Avan blæste sammen forrige mandag.

Vel $\frac{1}{3}$ af Belgiens kulgrubearbejdere striker for tiden, og ligeledes mangfoldige tusende omkring Charleroi. Gasarbeiderstriken i det sydlige London vedvarer.

En stor proces er afsluttet i Elberfeld. 87 socialdemokrater var anklagede som deltagere i en hemmelig, socialistisk forbindelse; de 43 frikjendtes, de 44 fik fængselsstraf. Sagen vil blive fremdraget i rigsdagen som vaaben mod socialistloven, da denne ved at forbyde offentlig agitation fremmer den langt farligere hemmelige.

Thingvallaselskabet har uafadelig ulykke med sine udvandrerskibe. Man kan ikke forekaste selskabet eller skibenes besætninger feil, og dog kommer saa det ene, saa det andet galt afsted. „Thingvalla“ indkom fra New-York hertil søndag den 22de decbr. efter et frygteligt uveir, om hvilket en norsk skibsfører, der var blandt de ca. 110 passagerer, erklærede, at han i de nogle og firti aar, han havde faret, aldrig havde set Atlanteren slig. Skibet havde lidt megen skade og mistet sin tredjestyrmand. Forrige fredag havde saa „Norge“ det uheld, aldeles uden egen skyld, at

skure mod grund ved Kavringen her i fjorden, imedens det bugseredes af „Alfa“. Vandet steg snart til 18 fod i forrummet, trods flittig pumpning. Efter at være tættet gaar det til Göteborg for at repareres.

Gjennem isen ved Hamburg gik forleden 3 gutter paa engang og druknede. — Paa en kanal i Friesland druknede nytaarsdag 7 personer under skøiteløbning.

En slagter i Mainz har skaaret halsen over paa sine to smaa børn og derefter skudt sig selv.

Til minde om nordmændenes færd til Vinland for 900 aar siden har professor Horsford fra Cambridge reist et antikt, 50 fod høit befæstningstaarn paa det sted ved Watertown (Boston), hvor engang byen Norumbega laa. Bjarni Herjulfsons, Leif Eriksons, dennes broder Thorvalds, samt Torfin Karlsefnis navne er for- evigede paa taarnet, og desuden stedets første biskop Erik Gnuptions (aar 1121).

Over Bosporus vil franske ingeniører bygge en 800 meter lang bro.

Interessante fortidslevninger er fundne i Mongoliet: indskrifter, byer og begravelsespladse. Det vil blive af største betydning for de sproglig-historiske videnskaber. Russerne har fortjenesten af at drage disse sager for lyset. — Amerikanerne lader ved en ekspedition foretage udgravninger i Babylon. I Nipur er det store Baalstempel, i Ur et tempelbibliothek paa over 2000 lertavler bragt for dagen.

I engelsk bark „Monarch“, ladet med 20,000 pd. dynamit iblandt andet, opkom ild paa Sydatlanterhavet; da ilden ikke lod sig slukke, gik besætningen fra borde, og skibet sprang i luften. En baad med 6 mand savnes endnu.

Blandinger.

En gutunge bliver i klassen spurgt om et skriftsted, som har hensyn til egteskabet. Intet falder ham ind, indtil et lys gaar op for ham: „Jeg vil sætte fiendskab mellem dig og kvinden.“

En slem trykfeil. „Over dem [Leonardo da Vinci og Rafael] sees Poul Baronesse (!) arbejdende paa et stillads.“ (Dagbl. 9/1. 90).

Forsigtig. En af de nye franske deputerede modtog sine bekendtes lykønskning og blev ved den leilighed spurgt, hvor i kammeret han saa vilde indtage plads. „I nærheden af en dør,“ lød svaret.

Uregelmæssigheder ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.

Møbler.

Undertegnede anbefaler herved sit lager af polerede saavel som malede møbler af ethvert slags, ogsaa efter udenlandske mønstre. Arbeidet garanteres, samt leveres billigere end Kristiania-priser. Bestillinger modtages under adresse

O. Andresen Hørgen,
Fron pr. Drøbak.